

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/243/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5825200981
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2026:5825200981.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členiek senátu JUDr. Martyiny Nemravovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matky - B. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/X, D. – E., prechodne bytom F. XXXX/XX, F., zastúpená JUDr. Katarínou Pilkovou, advokátkou, so sídlom Nám. S. H. Vajanského 2, Martin, a otca: G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX/XX, I., zastúpený JUDr. Pavlom Novotným, advokátom, so sídlom Andreja Sládkoviča 1801/4, Dolný Kubín, v konaní o návrhu na obmedzenie rodičovských práv matky dieťaťa, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súd Námestovo č.k. 7P/46/2025-315 zo dňa 24. septembra 2025, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súd Námestovo č.k. 7P/46/2025-315 zo dňa 24. septembra 2025 vo výrokoch I/ a III/ z r u š u j e a v tejto časti vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že: I/ Matka maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX nie je oprávnená maloleté dieťa zastupovať. II/ Vo zvyšnej časti súd zastavuje konanie o návrhu otca maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX o obmedzenie rodičovských práv a povinností matky maloletej. III/ Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení okresný súd poukázal na návrh, ktorým otec dieťaťa žiadal, aby súd zbavil matku dieťaťa práva dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/73/2022 mu bolo mal. dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Návrh podáva na základe dlhohodej a opakovanej nespolupráce zo strany matky, ktorá systematicky bráni riadnemu výkonu rodičovských práv a povinností, neprejavuje záujem o život a potreby dieťaťa, ignoruje rozhodnutia súdu a nariadenia týkajúce sa starostlivosti o mal. dieťa, odmieta komunikáciu s ním ako otcom, ako aj príslušnými úradmi, odborníkmi a školskými zariadeniami. Matka dieťaťa sa nezúčastnila, ani nepodporila účasť mal. dieťaťa na odbornom poradenstve, ktoré nariadil súd v konaní sp. zn. 7Em/1/2023, nebola súčinná pri vyšetrení dieťaťa súdnym znalcom nariadenom v konaní sp. zn. 4P/73/2022, neodovzdala dieťa do Centra pre deti a rodiny E., čo viedlo k trom traumatizujúcim situáciám odobratia dieťaťa. Matka sa odvolala proti prestupu dieťaťa do školy v E., čo si vyžiadalo vydanie neodkladného opatrenia Okresným súdom Námestovo. Matke dieťaťa bol najskôr neodkladným opatrením zakázaný osobný styk s dcérou a následne bol tento zákaz rozšírený na úplný zákaz styku. Matka sa opakovane odvolala proti prijatiu mal. dieťaťa do základnej školy v I., pričom sa nezaujímalala, či je dieťa v škole spokojné a ako sa mu darí. Po ukončení pobytu v CDR dňa 10.12.2024 bolo na pokračovanie terapie potrebné písomné vyjadrenie a súhlas matky. Matku dňa 7.2.2025 vyzval na podpis súhlasu, zásielku si prevzala, bola upozornená aj SMS - správou, napriek tomu nijako nereagovala. Nespolupráca matky sa prejavuje pri každom dôležitom rozhodnutí týkajúcom sa života dieťaťa - odborné poradenstvo, psychologická pomoc, zdravotné úkony, školské otázky a pod. Matka nereaguje na výzvy,

neudeľuje súhlasy, ignoruje poštu aj priame oznámenia, čím blokuje bežné fungovanie dcéry a bráni jej v prístupe k starostlivosti, vzdelaniu a psychickej stabilite. Každá takáto situácia je následne riešená iba prostredníctvom neodkladného opatrenia súdu, čo je neúnosné - z hľadiska rýchlosti rozhodovania, zaťaženia justičného systému aj psychickej pohody dieťaťa. Dôsledky tohto správania matky sú pre dieťa jednoznačne negatívne, dieťa je opakovane vystavené stresu, neistote a zbytočnej traume. Žiadal preto, aby súd matku dieťaťa zbavil práva dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a aby toto právo bolo zverené výhradne jemu - otcovi dieťaťa, ktorý v plnej miere spolupracuje so všetkými príslušnými inštitúciami a koná výlučne v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

3. Matka dieťaťa s návrhom nesúhlasila. Uviedla, že jej konanie nikdy nesmerovalo k poškodeniu dcéry - naopak, bolo vedené výlučne snahou ochrániť ju pred fyzickým a psychickým ohrozením zo strany otca. Pokiaľ otec tvrdí, že matka neprejavuje záujem o život a potreby dieťaťa, tak poukazuje na skutočnosť, že súd zakázal jej styk s maloletou. Aktuálne teda nemá žiadne možnosti rozvíjať svoj vzťah s mal. dcérou. Jediný, kto momentálne rozhoduje o živote a zdraví dieťaťa, je otec. Nie je v záujme dieťaťa, aby bola zbavená svojich rodičovských práv aj z dôvodu, že otec na niektoré úkony týkajúce sa maloletej v súčasnosti potrebuje súhlas matky a tento stav vytvára ochranu záujmov mal. dieťaťa zo strany matky. Skutočnosť, že matka nedala súhlas na poskytovanie psychologického poradenstva či do školy, nemožno interpretovať ako nezáujem alebo zanedbanie rodičovských práv. O dcéru prejavuje záujem, dňa 5.1.2025 podala žiadosť riaditeľke školy v I., v ktorej požadovala informácie o dcére a prihlasovacie údaje do Edupage. Škola jej požadované informácie poslala a matka prostredníctvom Edupage sledovala a stále sleduje dochádzku a známky mal. dieťaťa. Matka je schopná a pripravená podieľať sa na výchove dieťaťa, spolupracovať so súdom a odborníkmi, absolvovať poradenské programy a rešpektovať usmernenia súdu.

4. Kolízny opatrovník s návrhom súhlasil. Uviedol, že mal. dieťa je v osobnej starostlivosti otca, pričom v jeho starostlivosti neboli zistené nedostatky. Matka dieťaťa dlhodobo nerešpektuje rozhodnutia súdov, objektívne nevykonáva rodičovské práva a povinnosti voči mal. dieťaťu. V minulosti opakovane nerešpektovala rozhodnutia súdu, čo viedlo k umiestneniu mal. dieťaťa do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. Matka nerešpektovala ani súdom nariadenú povinnosť absolvovať odborné poradenstvo. Matka sa opakovane snažila zmať výkon rozhodnutia súdu. Ovplyňovala aj dieťa, aby nerešpektovalo súdne rozhodnutia. Matka odvieďala maloletú z CDR, následne polícia dieťa vypátrala, tak sa matka opätovne snažila zabrániť prevzatiu dieťaťa do CDR, matka dieťa presviedčala, že nesmie nič jesť ani piť, pretože všetko je otrávené - s výnimkou toho, čo jej dá matka. Matka sa odvolala voči prestupu mal. dieťaťa do školy v E., kde súd následne vydal neodkladné opatrenie, ktorým nahradil súhlas matky s prestupom na základnú školu v E., Situácia sa zopakovala, keď súd musel opätovne vydať neodkladné opatrenie, ktorým za matku dieťaťa udelil súhlas s prestupom mal. dieťaťa do základnej školy v I.. Nie je v záujme dieťaťa, aby len pre svojvoľný nesúhlas matky bolo nútené zmeniť základnú školu, ktorú navštevuje. V čase, keď bolo dieťa prevzaté do CDR, tak matka oň neprejavila žiadny skutočný záujem. V dôsledku správania matky je dieťa opakovane vystavené stresovým a traumatizujúcim situáciám, s ktorými sa dieťa muselo a musí postupne vyrovnávať aj za psychologickej pomoci, kde matka rovnako nedala súhlas na pokračovanie psychologickej pomoci a jej súhlas musel nahradiť súd. Podľa kolízneho opatrovníka je zjavné, že u matky nenastala žiadna zmena, ktorá by viedla k náprave a zmene jej postoja k výkonu rodičovských práv a povinností.

5. Po vykonanom dokazovaní dospel okresný súd k záveru, že návrh otca dieťaťa, že matka nie je oprávnená dieťa zastupovať, je dôvodný. Z rozhodovacej činnosti má okresný súd vedomosť, že je pravdivé tvrdenie otca, že bol nútený opakovane sa obrátiť na súd s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd nahradil súhlas matky - dva krát s prestupom dieťaťa na základnú školu a raz s realizáciou psychologickej terapie dieťaťa u klinickej psychologičky B. J. K., G. XXX, I.. Matka dieťaťa sa toto svoje správanie snažila vysvetliť tak, že v týchto prípadoch neudelila súhlas z dôvodu, že jej bol zakázaný kontakt s mal. Dieťaťom, a preto sa nemohla informovať priamo u dieťaťa a otec dieťaťa jej nijako neodôvodnil, prečo od nej žiada súhlas a prečo je potrebné, aby dieťa absolvovalo psychologické poradenstvo. Z vyjadrenia matky dieťaťa na pojednávaní dňa 24. 9. 2024 však vyplynulo, že od otca dieťaťa žiadne informácie nežiadala - len tvrdila, že list otca, týkajúci sa psychologickej pomoci pre dieťa, niekde založila medzi ostatné papiere. Okresný súd podotkol, že matka dieťaťa sa odvolala voči uzneseniu Okresného súdu Námestovo č.k. 7P/74/2025 - 32 zo dňa 6. 8. 2025, ktorým súd nahradil súhlas matky s realizáciou psychologickej terapie dieťaťa, hoci v tomto uznesení súd odôvodnil, prečo je psychologická terapia dieťaťa v záujme dieťaťa, že ju odporučili viacerí odborníci - súdny znalec B.

L. B., psychológ, pôsobiaci v CDR E. aj klinická psychologička B. J. K. a praje si ju aj samotné mal. dieťa. Rovnako v prípade súhlasu matky s prestupom dieťaťa na základnú školu matka dieťaťa trvala na tom, aby dieťa navštevovalo základnú školu v E., ktorú dieťa navštevovalo pred prevzatím do CDR a kde matka dieťaťa pracuje ako učiteľka, napriek tomu, že v čase, keď sa dieťa nachádzalo v CDR E., to nebolo v súlade so záujmom dieťaťa jednak z dôvodu značnej vzdialenosti CDR od obce E., ale hlavne z dôvodu, že dieťa bolo do CDR prevzaté za účelom zamedzenia psychickej manipulácii dieťaťa matkou. Matka dieťaťa podala odvolanie aj proti rozhodnutiu Základnej školy v I. o prijatí dieťaťa na štúdium, pričom odvolanie neodôvodnila ničím iným len tým, že trvá na tom, aby dieťa navštevovalo Základnú školu v E.. Ani počas tohto konania matka dieťaťa neobjasnila, prečo nesúhlasila s prestupom dieťaťa na základnú školu v E. a potom na základnú školu v I. - tvrdila len, že od otca nemala dostatok informácií, no faktom je, že si žiadne informácie nežiadala a minimálne po tom, čo jej bolo doručené rozhodnutie súdu, tak jej dôvody prestupu dieťaťa museli byť známe. Napriek tomu nezmenila svoje stanovisko a nedala súhlas s prestupom dieťaťa. Súd poukazuje aj na to, že matka dieťaťa v rámci svojho písomného vyjadrenia k návrhu deklarovala svoj záujem spolupracovať s otcom dieťaťa aj inštitúciami, ktoré sa zaoberajú starostlivosťou o mal. dieťa, a tiež, že bude rešpektovať súd, ale na pojednávaní opakovane opisovala osobu otca dieťaťa ako nezodpovednú a nekompetentnú vychovávať dieťa, tvrdila, že dieťa u otca ochorelo, keď potrebuje psychologickú pomoc, trvala na tom, že sa musí stretnúť s dieťaťom a priamo od neho sa informovať, ako sa má, hoci ju okresný súd upozornil, že bolo právoplatne rozhodnuté, že má zákaz styku s dieťaťom.

6. Okresný súd zo správania sa matky a jej vyjadrení na pojednávaní dospel k záveru, že vyhlásenia matky o ochote spolupracovať s otcom, úradmi a rešpektovať súdne rozhodnutia sú len formálne a matka v skutočnosti v žiadnom smere nezmenila svoj postoj voči otcovi ani voči úradom a súdu. Okresný súd súhlasil s tvrdením otca dieťaťa aj kolízneho opatrovníka, že ďalšie trvanie situácie, kedy je otec dieťaťa nútený žiadať matku dieťaťa o súhlas v prípadoch, kedy je podľa právnych predpisov potrebný, no matka dieťaťa tento súhlas nedá a otec je nútený zakaždým sa obrátiť na súd, je v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa, ktoré kvôli tomu prežíva pocity neistoty a psychickej nepohody. Okresný súd preto návrhu na pozbavenie práva matky zastupovať mal. dieťa vyhovel. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Proti tomuto rozsudku podala matka odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že rozhodnutie predstavuje mimoriadne závažný zásah do rodičovských práv, pričom súd podľa jej názoru neuviedol, aké konkrétne konanie matky malo napĺňať zákonné podmienky pre takýto zásah podľa § 38 ods. 4 zákona o rodine. Odvolateľka poukázala na to, že súd postavil rozhodnutie najmä na skutočnosti, že v minulosti boli vydané neodkladné opatrenia, ktorými bol nahradený jej súhlas – dvakrát so zmenou školy a raz s realizáciou psychologickéj terapie. Zároveň súd za dôvod považoval jej postoj, ktorý označil za nespoluprácu s otcom, úradmi a súdom. Odvolateľka však namietala, že takýto postup nebolo možné subsumovať pod zanedbávanie maloletého dieťaťa, pretože nesúhlas so zmenou školy alebo odmietnutie súhlasu s terapiou bez riadneho vysvetlenia nepredstavovali dlhodobé a závažné nepochopenie rodičovských povinností ani ohrozenie vývoja dieťaťa. Tvrdila, že súd tak nesprávne vyhodnotil intenzitu jej konania a bez náležitého odôvodnenia ho povýšil na dôvod pre zásah do rodičovských práv. Odvolateľka zdôraznila, že jej konanie nesmerovalo k poškodeniu dcéry, ale bolo vedené snahou ochrániť ju pred fyzickým a psychickým ohrozením zo strany otca. Namietala, že súd sa nezaoberal podstatnou okolnosťou – tým, že matka bola dňa 5. 8. 2022 fyzicky napadnutá otcom dieťaťa, pričom táto skutočnosť mala byť podložená aj rozkazom o uložení sankcie za priestupok a listom maloletej, ktoré sa nachádzali v spise. Podľa odvolateľky súd nereflektoval násilné správanie otca voči matke, hoci práve predchádzajúce násilie, konflikty a pretrvávajúci strach o maloletú mali byť dôvodom jej komunikačných ťažkostí s otcom. Zároveň uviedla, že súd sa nepokúsil situáciu medzi rodičmi zmierlivo riešiť a otca nekonfrontoval s tým, prečo matke (ktorá mala zákaz styku) nezdôvodňoval potrebu úkonov, ktoré následne riešil návrhmi na neodkladné opatrenia. V tejto súvislosti argumentovala, že nebolo v záujme maloletej, aby matka stratila aj zvyšné rodičovské oprávnenia, pretože požiadavka súhlasu matky pri niektorých úkonoch vytvárala ochranný prvok a určitú kontrolu nad rozhodovaním otca v záležitostiach dieťaťa. Tvrdila, že cieľom otca malo byť najmä zjednodušenie presadzovania jeho vlastnej vôle bez akejkoľvek brzdy, pričom nebolo zaručené, že každé jeho rozhodnutie bude v prospech dieťaťa. Ďalej odvolateľka namietala, že jej odmietnutie udeliť súhlas s psychologickým poradenstvom alebo so školskými zmenami nebolo prejavom ľahostajnosti, ale reakciou na nedostatok informácií. Poukázala na to, že otec v žiadostiach neuvádzal konkrétne dôvody ani okolnosti, pre ktoré

mala byť terapia potrebná, iba všeobecne tvrdil, že to bolo v záujme dieťaťa. Keďže matka mala zákaz styku, nemohla si informácie overiť priamo u dcéry, a preto žiadala, aby otec svoje návrhy riadne odôvodňoval a doložil aj relevantné podklady. Odvolateľka tvrdila, že súd sa v rozhodnutí nijako nevysporiadal s jej argumentom, že aj ona mala právo na informácie o dieťati a právo spolurozhodovať v jeho najlepšom záujme. Opísala, že sa snažila získať informácie od psychologičky a zaujímala sa o zdravotný stav a vyšetrenia dcéry, no bolo jej oznámené, že pre zákaz styku nemala mať prístup k týmto informáciám. Zároveň poukazovala na to, že vyžiadala informácie zo školy a získala prístup do Edupage, prostredníctvom ktorého mala sledovať dochádzku a známky dcéry. V právnej rovine argumentovala, že najlepší záujem dieťaťa je prvoradý a nemal by sa zužovať len na formálne zabezpečenie starostlivosti jedným rodičom, ale mal zahŕňať aj zachovanie vzťahu s oboma rodičmi, pokiaľ to nebolo pre dieťa nebezpečné. Uvádza, že bola pripravená spolupracovať so súdom, odborníkmi a absolvovať poradenské programy, pričom jej predchádzajúce správanie malo byť ovplyvnené traumou a strachom po fyzickom útoku, nie zanedbávaním rodičovských povinností. Zdôraznila, že nebolo preukázané, že by dieťa týrala, zneužívala alebo zanedbávala, a že samotná skutočnosť, že neudelila súhlas bez primeraného odôvodnenia, nemohla byť vyhodnotená ako zákonný dôvod na obmedzenie či pozbavenie rodičovských práv. Navrhla, aby odvolací súd návrh otca na obmedzenie rodičovských práv matky zamietol ako nedôvodný, keďže podľa jej názoru neboli splnené zákonné podmienky a rozhodnutie prvostupňového súdu bolo neprimerané a nedostatočne odôvodnené.

8. Matka v doplnení odvolania namietala, že Okresný súd Námestovo dlhodobo rozhodoval v prospech navrhovateľa G. B. bez preverenia jeho tvrdení a bez riadneho dokazovania. Tvrdila, že sudkyňa automaticky akceptovala každé jeho podanie a nebrala do úvahy jej argumenty ani jej predložené dôkazy. Uviedla, že jej dcéra A. bola zverená otcovi na základe manipulácií a ignorovania stanovísk ÚPSVaR a kolíznej opatrovníčky. Osobitne namietala zásah zo dňa 28. júna 2024, keď podľa jej tvrdenia sudkyňa s ďalšími osobami násilne vstúpila do jej bytu a dcéru odvieďla bez predloženia odôvodnenia či rozhodnutia. Od tohto momentu mala byť matka izolovaná od dcéry sériou rozhodnutí, ktoré podľa nej neboli podložené dôkazmi. Matka tiež tvrdila, že súd používal ako dôkazy informácie z iných spisových značiek, ktoré neboli právoplatné ani prejednané. Namietala, že vo viacerých konaniach neprebehlo pojednávanie a napriek tomu sa informácie z týchto spisov využívali v jej neprospech. Odmietla závery, že mala týrať alebo zanedbávať dieťa, keďže neexistoval žiadny dôkaz, ktorý by také konanie potvrdzoval. Trvala na tom, že všetky tvrdenia navrhovateľa mali byť dokazované, čo sa podľa nej nestalo. Zároveň uviedla, že nikdy nedostala jasné rozhodnutie, podľa ktorého by bola povinná odovzdať dcéru CDR E., a že postup sudkyne bol v rozpore so skorším rozsudkom Krajského súdu Žilina, ktorým bola dcéra zverená do jej starostlivosti. Tvrdila, že jej bol uložený zákaz styku bez uvedenia podmienok, čo následne bolo použité ako argument, že sa o dcéru nezaujímal. Upozornila, že aj jej rodina bola vystavená hrozbám zo strany navrhovateľa v prípade akéhokoľvek kontaktu s dieťaťom. V závere žiadala obnovu konaní, riadne prejednanie všetkých dôkazov a preverenie zákonnosti postupov sudkyne a ďalších orgánov, keďže podľa nej zásadne zasiahli do jej rodičovských práv a do života maloletého dieťaťa.

9. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že nedisponuje novými skutočnosťami a pridrieva sa predošlým vyjadrením, z ktorých vyplynulo, že zo strany matky nenastala žiadna zmena, ktorá by smerovala k náprave alebo k zmene jej postoja k výkonu rodičovských práv a povinností. Z uvedeného dôvodu odporučil odvolaciemu súdu, aby rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 7P/46/2025-315 zo dňa 24.09.2025 potvrdil.

10. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky označil odvolanie za nedôvodné. Zdôraznil, že súd matku nepozbavil všetkých rodičovských práv, ale ju zbavil len oprávnenia zastupovať maloletú, čo predstavovalo len čiastočný zásah. Podľa otca preto nebolo namieste, aby sa matka odvolávala na ustanovenie § 38 ods. 4 Zákona o rodine o pozbavení práv. Tvrdil, že matka dlhodobo nespolupracovala, bránila riadnemu výkonu rodičovských práv, nekomunikovala s úradmi ani školami, a preto musel opakovane žiadať o nariadenie neodkladných opatrení. Poukázal na to, že maloletá musela viackrát meniť školu a musela podstúpiť psychologickú terapiu v dôsledku správania matky. Otec nepovažoval za relevantné, že mu bola v minulosti uložená pokuta za priestupok, pretože podľa neho nešlo o konanie voči maloletej. Vyjadril názor, že matka nezmenila svoj postoj a jej deklarovaná ochota spolupracovať je účelová. Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok potvrdil ako vecne správny, a dodal, že matka môže v budúcnosti požiadať o zmenu rozhodnutia, ak zmení svoj prístup a bude riadne spolupracovať.

11. Matka v doplnení odvolania tvrdila, že v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 7P/46/2025 došlo k rozsiahlemu porušeniu jej rodičovských práv. Uviedla, že riaditeľ Centra pre deti a rodiny E. a kolízna opatrovníčka H. M. mali dlhodobo ignorovať jej postavenie rodiča, nekomunikovali s ňou a neposkytovali jej žiadne informácie o dcére A.. Matka tvrdila, že kolízna opatrovníčka sa s ňou nestretla, neinformovala ju o priebehu starostlivosti a na súde nevedela doložiť žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali jej stanovisko. Matka tiež uviedla, že bola úplne vylúčená zo starostlivosti o dcéru a nebolo jej umožnené stretávať sa s ňou ani v CDR, ani v škole, ani v mieste pobytu otca. Tvrdila, že žiadny orgán jej neposkytol vysvetlenie, na základe čoho bol kontakt zakázaný, a podľa jej slov rozhodnutia neboli podložené žiadnymi dôkazmi. Matka súdu oznámila, že opakovane predkladala dôkazy o tom, že otec dieťaťa bol v minulosti násilný voči nej aj voči dcére, no tieto skutočnosti podľa nej súd ani kolízna opatrovníčka nebrali do úvahy. Uviedla, že jej rodičovské práva boli porušené tým, že jej nebol poskytnutý prístup k základným informáciám o dieťati. Škola jej odmietla poskytnúť údaje o dcére či prístup do Edupage a psychológovia jej neposkytli informácie o priebehu terapie. Tvrdila, že orgány postupovali bez komunikácie, bez transparentnosti a mimo akýchkoľvek pravidiel. Namietala postup riaditeľa CDR, ktorý jej ani po opakovaných písomných žiadostiach nezaslal prijímacie ani prepúšťacie správy dieťaťa. Zdôraznila, že sa so svojou dcérou nevidela 17 mesiacov a napriek opakovaným otázkam jej žiaden orgán neposkytol odpoveď, kedy a kde sa môže s dieťaťom stretnúť.

12. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec na základe oprávnenou osobou včas podaného odvolania bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario, keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, v spojení s ust. § 65, § 66, § 67 a § 68 CMP a rozsudok okresného súdu vo výroku I. a v závislom výroku III. o trovách konania zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 35 a § 36 CMP a § 391 ods. 1 CSP.

13. Odvolací súd z obsahu spisového materiálu konštatuje, že predmetom konania pred súdom prvej inštancie (ďalej aj len okresný súd) bol návrh, ktorým otec dieťaťa žiadal, aby súd zbavil matku dieťaťa práva dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. V priebehu konania otec na návrhu v časti zbavenia matky práva spravovať majetok dieťaťa netrval a okresný súd v tejto časti výrokom II. napadnutého rozsudku konanie zastavil. Predmetom konania tak zostal návrh otca na zbavenie matky práva dieťa zastupovať. Okresný súd po vykonanom dokazovaní poukázal na úpravu § 38 ods. 4 Zákona o rodine a návrhu na pozbavenie práva matky zastupovať mal. dieťa vyhovel.

14. Podľa § 38 ods. 1 zákona o rodine, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone jeho rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme maloletého dieťaťa, súd môže pozastaviť výkon rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 38 ods. 2 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd rodičom obmedzí výkon ich rodičovských práv, ak a) žijú trvalo neusporiadaným spôsobom života, b) svoje povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností nevykonávajú vôbec, alebo c) nezabezpečujú výchovu maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 38 ods. 3 zákona o rodine v rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv podľa odseku 2 súd uvedie rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje.

17. Podľa § 38 ods. 4 zákona o rodine, ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

18. Podľa § 39 ods. 1 zákona o rodine, ak súd rozhodol o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu iba vo vzťahu k jednému z rodičov, vykonáva rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu druhý rodič.

19. V zmysle úpravy Zákona o rodine sú rodičovské práva a povinnosti postavené na v princípe rovnoprávnom postavení oboch rodičov pri výchove dieťaťa. Rodič je povinný dieťa vychovávať a tým zabezpečiť jeho komplexný rozvoj. Zároveň však má dieťa právo na ochranu pred akýmkoľvek telesným, či duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, pred zanedbávaním, nedbalým zaobchádzaním,

trýznením alebo vykorisťovaním, a to aj zo strany rodičov. Ak rodičia práva dieťaťa porušujú, má to dopad na možnú úpravu ich práv a povinností k dieťaťu v podobe pozastavenia, obmedzenia alebo pozbavenia výkonu rodičovských práv a povinností v zmysle § 38 Zákona o rodine. Pozastavenie výkonu prichádza do úvahy, ak niektorému z rodičov bráni vo výkone rodičovských práv a povinností závažná prekážka a ak je to v záujme dieťaťa. Obmedzenie výkonu rodičovských práv predstavuje kvalifikovaný zásah štátu do prirodzeného práva rodičov na výchovu a starostlivosť o dieťa, ku ktorému súd pristupuje v prípadoch, kedy rodičia z objektívnych alebo subjektívnych príčin nevykonávajú svoje práva a povinnosti v náležitom rozsahu, čím dochádza k ohrozeniu záujmov maloletého dieťaťa. Pre naplnenie zákonných predpokladov tohto inštitútu sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to: 1/ vyžaduje si to záujem maloletého dieťaťa, 2/ rodičia sa zavinene správajú spôsobom, z ktorého možno vyvodíť, že riadna výchova dieťaťa je ohrozená, teda, že rodičia buď trvalo vedú neusporiadaný spôsob života, alebo svoje rodičovské povinnosti nevykonávajú vôbec, alebo nezabezpečujú výchovu svojho dieťaťa. Dôvody zavineneho správania sa rodičov sú pritom stanovené alternatívne a na konštatovanie existencie predpokladov pre obmedzenie stačí naplnenie ktoréhokoľvek z nich. V rozhodnutí o obmedzení rodičovských práv je nutné súdom uviesť konkrétny rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje (napr. obmedzenie práva a povinnosti starať o výchovu maloletého dieťaťa, obmedzenie čo do rozhodovania o zdravotnej starostlivosti, obmedzenie rozhodovania o vzdelávaní). Najväčším zásahom do rodičovských práv a povinností je potom rozhodnutie o pozbavení rodiča výkonu týchto práv a povinností. Zákon o rodine určuje taxatívne dôvod pre takýto zásah ako zneužívanie rodičovských práv a povinností a ako ich závažné zanedbávanie napriek predchádzajúcim upozorneniam. Zároveň vždy platí, že pri akomkoľvek zásahu do rozsahu rodičovských práv a povinností je nutné zohľadniť princíp proporcionality a zabezpečiť, aby obmedzenie výkonu práv a povinností zodpovedalo konkrétnym okolnostiam a predovšetkým miere potrebnej na ochranu dieťaťa.

20. V kontexte uvedených teoretických východísk odvolací súd vo vzťahu k odôvodneniu rozsudku okresného súdu uvádza, že okresný súd na návrh otca rozhodoval o rodičovských právach a povinnostiach matky v oblasti zastupovania maloletého dieťaťa, pričom návrhu v tejto časti vyhovel a rozhodol, že matka nie je oprávnená maloleté dieťa zastupovať. Okresný súd pritom v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval výlučne § 38 ods. 4 Zákona o rodine, teda ustanovenie upravujúce pozbavenie rodiča výkonu rodičovských práv, a zároveň na konci ods. 8 odôvodnenia rozsudku uviedol, že vyhovel návrhu na pozbavenie matky práva zastupovať dieťa. V tomto kontexte je namieste odvolacím súdom prízvukovať, aj s odkazom na vyššie uvedené teoretické východiská, že zákon rozlišuje obmedzenie výkonu rodičovských práv (§ 38 ods. 2 ZoR) a pozbavenie rodičovských práv (§ 38 ods. 4 ZoR). Obmedzenie predstavuje zásah v podobe vymedzenia konkrétnych práv a povinností, z ktorých je rodič vylúčený, pričom pozbavenie predstavuje vylúčenie rodiča z výkonu všetkých rodičovských práv s tým, že čiastočné pozbavenie výkonu rodičovských práv zákon nepozná (na tento účel slúži obmedzenie rodičovských práv). Z uvedeného tak plynie vnútorná rozpornosť rozsudku okresného súdu, ktorý na jednej strane odkázal na právnu úpravu a posudzoval predpoklady pre pozbavenie výkonu rodičovských práv a na strane druhej určil konkrétny rozsah práv, z výkonu ktorých má byť matka vylúčená, čím v konečnom dôsledku nerozhodol o pozbavení výkonu rodičovských práv, ale o ich obmedzení. Uvedenému nasvedčuje aj priebeh konania, v ktorom otec pôvodne žiadal aj zásah do práva matky dcéru zastupovať. Predmetom konania tak bolo určenie rozsahu obmedzenia rodičovských práv matky a nie jej úplné pozbavenie výkonu rodičovských práv.

21. S ohľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd zaoberal otázkou, či má spôsobilý predmet skúmania, a to rozhodnutie súdu prvej inštancie s náležitosťami riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP. Podľa Civilného sporového poriadku nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia nie je výslovné stanoveným odvolacím dôvodom a nie je ani výslovným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 389 ods. 1 CSP). Uvedené však neznamená, že súd prvej inštancie nemusí rešpektovať § 220 ods. 2 CSP o náležitostiach rozhodnutia súdu v časti odôvodnenia a vôbec, resp. dostatočne neodôvodniť svoje rozhodnutie. Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky riešia otázku spravodlivého súdneho konania vo vzťahu k riadnemu odôvodneniu rozhodnutia a dodržiavaniu § 157 ods. 2 OSP (aktuálne ustanovenie § 220 ods. 2 CSP). Príkladmo a podporne v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/2005 zo dňa 16. marca 2005, podľa ktorého „súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné.“ Ďalej sa odkazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 114/08 z

12. júna 2008, z ktorého rovnako vyplýva, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie je treba považovať aj nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktorú požiadavku v konaní pred všeobecným súdom stanovuje § 220 ods. 2 CSP. Nadväzne na uvedené možno konštatovať, že pokiaľ súd neodôvodní svoje rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 ods. 2 CSP, poruší právo účastníka na spravodlivý proces. Právo podať odvolanie môže účastník vo svojej veci riadne uplatniť len v takom prípade, pokiaľ rozhodnutie, ktoré odvolaním napáda, obsahuje určité, zrozumiteľné a jasné dôvody, prečo súd vo veci tak rozhodol. Pokiaľ v rozhodnutí súdu nie sú dodržané náležitosti obsahu súdneho rozhodnutia, a to najmä z hľadiska odôvodnenia rozhodnutia súdu, nemá strana konania možnosť, aby uplatnila svoje procesné právo podať odvolanie, a preto platí, že postupom súdu (nedostatok dôvodov rozhodnutia) došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP a dôvodom, pre ktorý odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

22. Vychádzajúc z uvedených všeobecných záverov dospel odvolací súd k názoru, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k odvolaním napadnutému výroku I. rozsudku náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP nespĺňa. Z odôvodnenia vyplýva, že okresný súd rozhodoval o rodičovských právach a povinnostiach matky čo do určenia rozsahu ich obmedzenia, avšak zistený skutkový stav neposudzoval podľa relevantnej právnej úpravy, ale podľa ustanovenia týkajúceho sa pozbavenia rodiča výkonu rodičovských práv. Zároveň odvolací súd uvádza, že v odôvodnení rozsudku sú síce konštatované konkrétne okolnosti, ktoré podľa okresného súdu odôvodňujú zásah do rodičovských práv matky (súhlas s prestupom na inú školu, poskytovanie psychologickéj pomoci dieťaťu), ale v rozhodnutí absentuje záver, ktoré konkrétne povinnosti mala matka porušiť, resp. čoho sa mala voči dieťaťu dopustiť v zmysle úpravy § 38 Zákona o rodine. Ako už bolo odvolacím súdom uvedené, či už pre obmedzenie alebo pre pozbavenie výkonu rodičovských práv musia byť naplnené zákonom stanovené predpoklady. Pri obmedzení sa jedná o záujem maloletého dieťaťa a zároveň zavinené správanie sa rodiča v podobe trvalého vedenia neusporiadaného spôsobu života, alebo nevykonávania svojich rodičovských povinností vôbec, alebo nezabezpečovania výchovy svojho dieťaťa. Dôvodom pre pozbavenie výkonu rodičovských práv je zneužívanie rodičovských práv a povinností alebo ich závažné zanedbávanie napriek predchádzajúcim upozorneniam. S ohľadom na výrazný zásah do práv a povinností rodiča je nutné zohľadniť princíp proporcionality a vyžadovať, aby v súdnom rozhodnutí bol uvedený náležite zistený skutkový stav a aby bolo presne špecifikované, na základe akých zákonom predvídaných predpokladov k zásahu do práv rodiča došlo. Okresný súd sa týmito skutočnosťami dostatočne nezaoberal a nevedol, ktoré konkrétne povinnosti matka porušila, resp. čoho sa voči dieťaťu dopustila. Pre uvedené posúdenie by však bolo predovšetkým potrebné, aby okresný súd použil správny právny predpis, teda aby nedošlo k tomu, že rozhodovanie o rozsahu obmedzenia rodičovských práv je právne posúdené podľa ustanovenia upravujúceho pozbavenie rodičovských práv.

23. Rozhodnutie okresného súdu v časti jeho odôvodnenia tak neobsahuje určité, zrozumiteľné a jasné dôvody, prečo okresný súd rozhodol, že matka nie je oprávnená maloleté dieťa zastupovať, čím zasiahol do ústavou garantovaného práva účastníkov konania. Preskúmaním odvolaním napadnutého rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nie je dostatočne odôvodnené a preskúmateľné. Vo vzťahu k výroku I. rozsudku okrem toho odvolací súd poukazuje na § 38 ods. 3 Zákona o rodine, podľa ktorého je v rozhodnutí o obmedzení výkonu rodičovských práv potrebné uviesť rozsah práv a povinností, na ktoré sa obmedzenie vzťahuje. Okresný súd sa zaoberal len okolnosťami týkajúcimi sa školskej dochádzky a poskytovania psychologickéj starostlivosti a napriek tomu matku obmedzil čo do zastupovania komplexne, teda vo vzťahu ku všetkým právnym úkonom maloletej. Ak by malo byť rozhodnuté o obmedzení zastupovania komplexne, je nevyhnutné takýto výrazný a rozsiahly zásah do rodičovských práv náležite odôvodniť. K tejto otázke odvolací súd dopĺňa, že v zmysle § 39 ods. 1 Zákona o rodine vykonáva v prípade obmedzenia alebo pozbavenia rodičovských práv práva a povinnosti druhý rodič. Je preto potrebné, aby tieto práva a povinnosti boli vymedzené spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o rozsahu obmedzenia, teda aby vymedzenie práv a povinností účastníkov bolo tak presné a jednoznačné, aby takýto výrok mohol byť nespochybniteľným podkladom pre úpravu práv a povinností účastníkov.

24. Na základe uvedených zhodnotení pristúpil odvolací súd k zrušeniu odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu vo výroku I. a vo výroku III. o náhrade trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a podľa § 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vec vrátil

súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou okresného súdu v ďalšom konaní bude opätovne rozhodnúť o návrhu otca na obmedzenie rodičovských práv čo do zastupovania mal. dieťaťa matkou, jednoznačne špecifikovať a správne právne posúdiť, či sa jedná o návrh na obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv, vyhodnotiť zistený stav veci v kontexte zákonom stanovených predpokladov pre takéto rozhodnutie a vo veci opätovne rozhodnúť.

25. Odvolací súd k svojmu rozhodnutiu, ktorým zrušil rozhodnutie okresného súdu považuje za podstatné pre úplnosť uviesť, že rozsah - miera, časová a procesná náročnosť dokazovania, ktoré je potrebné vykonať okresným súdom s poukazom na vyššie uvedené závery krajského súdu pre rozhodnutie vo veci výrazne presahuje rámec a účel odvolacieho konania. Uvedený postup odvolacieho súdu preto nebol v rozpore ani s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp.zn. III. US 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023.

26. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

27. Podľa ust. § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.